

PEDAGOGISCH BELEID

HANDVATTEN VOOR OPVANG EN OPVOEDING

4Kids B.V.

Postadres
Postbus 18
8140 AA Heino

Bezoekadres
Marktplein 8
8141 AG Heino

Contactgegevens
T 0572-341000
E info@4kids.nl

IBAN NL52 RABO 0102 0668 84
K.v.K. nr. 05076692
BTW nr. NL819661193B01

www.4kids.nl

INLEIDING

In de eerste levensjaren van een kind vinden veel belangrijke ontwikkelingen plaats die bepalend zijn voor de rest van het leven. De groei naar volwassenheid is een proces waarin het kind zich ontplooit en wordt wie hij is. Een goede start begint daarom bij een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving waarin het kind zich geborgen voelt. Kinderopvang van hoge kwaliteit biedt meer kans op een goede ontwikkeling van het kind.

Als gastouder heeft u ervoor gekozen om de zorg van gastkinderen een deel van de week op u te nemen. U bent medeopvoeder en levert een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van uw gastkind. Dit is een mooie taak, die verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Er wordt van u verwacht dat u een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving creëert, zodat het kind zich op zijn gemak voelt bij u. Het is onze taak om de ouders en u hierin te begeleiden en te ondersteunen vanuit onze visie. In dit pedagogisch beleid maakt u kennis met onze visie op kinderopvang en leest u hoe wij richting wensen te geven aan uw pedagogisch handelen, om de opvang zo plezierig mogelijk te maken.

Allereerst gaan we in op de vier pedagogische opvoedingsdoelen die 4Kids als uitgangspunt hanteert. Daarna volgt een inleiding in de ontwikkeling van het kind. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de dagelijkse zorg voor het kind. Belangrijk daarbij is dat het kind altijd centraal staat: wat is goed voor het kind? Tenslotte leest u hoe te handelen bij ongevallen en ziekte.

In ons pedagogisch beleidsplan gaan we in op kinderen in de leeftijd tussen 0 en 4 jaar, maar ook op kinderen van 4 tot 12 jaar die voor buitenschoolse opvang bij de gastouder komen. We proberen door middel van concrete voorbeelden u een beeld te geven van de ontwikkeling van het jonge en oudere kind.

Bij het opvoeden van kinderen komt veel meer kijken dan deze tekst kan bevatten. Wij hopen u in ieder geval voldoende informatie te geven over de ontwikkelingsfasen die het kind doormaakt en hoe u als gastouder daarop inspeelt, met een sensitieve en open houding.

De gastouders worden benoemd in de 'zij' vorm, waarmee zowel vrouwelijke als mannelijke gastouders worden bedoeld.

Mocht u na het lezen vragen of opmerkingen hebben over de inhoud, of specifieke vragen die hier niet behandeld worden, dan kunt u dit bespreken met uw bemiddelaar of relatiebeheerder. Zij zullen u dan zo goed mogelijk proberen te helpen.

DE VIER OPVOEDINGSDOELEN

4Kids probeert de opvang zo vorm te geven dat een kind de mogelijkheid krijgt om zich te ontwikkelen tot een evenwichtig mens. Iemand die zijn talenten onderkent en benut en tevens de eigenheid van andere mensen respecteert.

De invulling van de opvang is gebaseerd op vier opvoedingsdoelen, zoals geformuleerd door Professor Marianne Riksen-Walraven¹. Zij heeft deze doelen opgesteld aan de hand van wat een kind in de eerste jaren nodig heeft voor zijn welzijn en ontwikkeling. De basisdoelen maken onderdeel uit van de Wet Kinderopvang. De pedagogische opvoedingsdoelen zijn:

- Het bieden van een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid.
- Het bieden van mogelijkheden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie.
- Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.
- Socialisatie en het eigen maken van waarden en normen.

Deze doelen worden hieronder uitgebreid beschreven. Samen vormen ze het fundament voor de kwaliteit van de opvoeding en de opvang. Het kind is altijd het vertrekpunt, waarbij de situatie en het moment van belang zijn.

Een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid

Een kind moet zich veilig en geborgen voelen om zich te kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk dat u een sfeer scheidt waarin een kind zich geaccepteerd en gewaardeerd voelt. Kinderen krijgen dan meer zelfvertrouwen en kunnen zich beter hechten aan u. Een baby kan zich slechts aan een beperkt aantal mensen hechten. Gastouderopvang biedt het kind, naast de ouders, één vaste opvoeder. Dit zorgt voor een goede hechting en daarmee voor een betere ontwikkeling. Daarnaast is het belangrijk dat u het gedrag van het kind adequaat interpreteert. Zo leert het kind dat het u kan bereiken met zijn gedrag. Het kind kan troost en veiligheid bij u vinden. Zo krijgt het vertrouwen in zichzelf en durft het zijn omgeving te onderzoeken.

Lichamelijk contact is belangrijk voor een gevoel van geborgenheid. Om dit te bereiken kunt u een baby bijvoorbeeld vaak knuffelen. Het uiten van emoties als lachen of huilen kan erg opluchten. U geeft het kind de ruimte om emoties te ervaren en te uiten en neemt deze serieus. U heeft oog voor de gevoelens van het kind en verheldert deze door ze te verwoorden en erover te praten. Wanneer het kind verdrietig is, kunt u aangeven dat u het verdriet aanvaardt en accepteert. Dit kan bijvoorbeeld door het gevoel en de oorzaak te benoemen. "Je bent verdrietig, omdat je mama nu weg gaat." Daarnaast biedt u troost aan het verdrietige kind. Jonge kinderen kunnen allerlei angsten hebben. U neemt deze angsten serieus, bespreekt ze en zoekt samen met het kind naar een oplossing.

Als kinderen uit school bij u komen, is het belangrijk dat u oog heeft voor het individuele kind en een moment van rust creëert, na een drukke schooldag. Dit kunt u doen door samen aan tafel te gaan en de kinderen drinken en wat lekkers te geven. Vraag naar de dag; het spelen op school, wat was leuk en waren er ook dingen minder leuk. U heeft oog voor de emotie van het kind en laat merken dat alles bespreekbaar is.

Vervolgens krijgen de kinderen zelf de vrijheid om te kiezen wat ze willen doen. Ze krijgen het vertrouwen van u om bijvoorbeeld zelfstandig naar een voetbalveld te gaan. U vraagt vaak aan het kind: "Wat vind jij?" en als het mogelijk is, komt u aan die wens tegemoet.

Het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Hiermee wordt bedoeld dat een kind de kans krijgt om vaardigheden aan te leren zoals zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Het is belangrijk dat een kind zijn mogelijkheden en beperkingen leert ontdekken. Een kind moet zich daarin gesteund voelen en weten dat het op u terug kan vallen en om hulp kan vragen. Een kind heeft van nature de drang om uitdagingen op te zoeken en dingen zelf te willen doen. Zo ontwikkelt het kind zich spelenderwijs. Het is belangrijk dat u het proces van zelfredzaamheid daarom stimuleert. Het gaat hierbij

¹Riksen-Walraven (2004)

om het mogen experimenteren. Een kind leert zo zelf keuzes te maken. Concreet betekent dit het kind zoveel mogelijk zelf laten doen: zelf eten en drinken, beleg kiezen, de eigen jas ophangen, leren veters strikken en speelgoed kiezen. Maar ook leren om zelf speelgoed op te ruimen, aan- en uit te kleden en ruzies met andere kinderen op te lossen. Als iets een aantal keren niet lukt, kan het kind gefrustreerd raken. Op zo'n moment kunt u het kind een stapje verder helpen.

De wijze waarop u het kind waardering geeft, heeft invloed op het zelfvertrouwen van het kind en de ontwikkeling van een positief zelfbeeld. Ieder kind heeft behoefte aan positieve aandacht. Het is daarom goed om veel aandacht te besteden aan positief gedrag. Het is cruciaal om goed te kijken en luisteren naar de behoeftes van het kind. Hierop inspelen betekent de ene keer het kind stimuleren en een andere keer het kind niet storen in zijn spel. Zo krijgt het kind de vrijheid om zijn eigen mogelijkheden te ontdekken en zich verder te ontplooien. Het kind heeft er recht op met respect behandeld te worden en serieus genomen te worden, zo leert een kind ook voor anderen respect te hebben. Hierbij heeft het de voorkeur dat kinderen uit verschillende (culturele) achtergronden van jongs af aan met elkaar opgroeien.

Een jong kind ontdekt dat het een eigen wil heeft en dat het zijn omgeving kan beïnvloeden. Het is belangrijk dat de wil van het kind wordt gerespecteerd; het kind geeft met zijn wil immers richting aan zijn leven. Gedurende de koppigheidsfase vraagt dit soms om veel geduld en tact van u. Als het kind weer rustig is, kunt u stilstaan bij wat er is gebeurd en het kind geruststellen. Soms is een driftbui te voorkomen door het kind tijdig voor te bereiden op wat komen gaat, bijvoorbeeld: "Je kunt nog even spelen, daarna gaan we opruimen."

Bied oudere kinderen zo veel mogelijk zelfstandigheid. U laat kinderen eerst zelf dingen uitvinden en neemt het niet gelijk over als iets niet lukt. U vraagt aan het kind wat het denkt al te kunnen en bevestigt het vertrouwen in het kind. Laat merken dat het kind gewaardeerd wordt en diens prestaties gezien worden. Herinner een kind ook eens aan diens eerdere prestaties.

Laat de oudere kinderen hun eigen tas inpakken voor gym, zwemmen en sport en laat ze zelf brood smeren. Kinderen kunnen betrokken worden bij het klaarmaken van het (warme) eten en de verzorging van jongere kinderen. Zorg ervoor dat ze zich op hun gemak voelen.

Het ontwikkelen van sociale competentie

Het aanleren van sociaal gedrag is voor het kind essentieel om zich staande te houden in de samenleving. Het moet met anderen samen kunnen spelen en werken, relaties kunnen aangaan en vriendschappen kunnen sluiten. Voorwaarde is dat het kind zich kan verplaatsen in een ander.

Sociale ontwikkeling houdt in dat een kind leert omgaan met andere kinderen en volwassenen, maar ook dat het kind leert van anderen. Indien u op meerdere kinderen past, kunnen de kinderen met elkaar belangrijke vriendschapsrelaties ontwikkelen. Dit geldt zowel tussen kinderen van dezelfde leeftijd als tussen oudere en jongere kinderen. Peuters spelen nog veel naast elkaar. Kleuters willen al graag samen spelen. Door het contact met anderen leert een kind zich verplaatsen in de ander, maar ook om samen oplossingen te zoeken voor problemen.

U kan een gevoel van saamhorigheid bevorderen door te stimuleren dat kinderen elkaar helpen en troosten als dat nodig is. Tijdens het praten over gezamenlijk meegemaakte gebeurtenissen leren kinderen van elkaar, delen ervaringen en hebben samen plezier. Door met een kind te praten over zijn gevoelens en die van anderen, wordt het vermogen om zich in anderen te kunnen verplaatsen vergroot. Kinderen kunnen niet worden verplicht om met elkaar op te trekken. Schep echter wel een goed klimaat voor samenwerking met de kinderen en tussen de kinderen onderling. Oudere kinderen zijn gevoelig voor groepsgevoel. Laat uw gastkinderen daarom weten dat ze welkom zijn en erbij horen.

Socialisatie en het eigen maken van waarden en normen

Het is belangrijk dat u weet wat u het kind mee wil geven in zijn opvoeding. Het kind moet de kans krijgen om zich de waarden en normen eigen te maken van de samenleving waarvan het deel uitmaakt. Dit stelt hem in staat goed te functioneren in de directe omgeving en in de maatschappij. Het kind moet leren wat wel en niet mag en hoe het zich moet gedragen. We willen graag dat kinderen opgroeien tot mensen die wat voor elkaar over hebben, die trouw zijn aan een gegeven woord.

Belangrijk is dat u regelmatig overleg heeft met de ouders over het stellen van regels en dat u daarbij samen zoveel mogelijk op één lijn zit. Voorbeelden van regels zijn: samen delen, op je beurt wachten, niet door elkaar praten en aan tafel zitten tijdens het eten. Daarnaast is het belangrijk om een kind respect voor de natuur en het milieu bij te brengen. Hieruit volgen regels als afval niet op straat gooien, zuinig omgaan met water en energie en het niet vertrappen van planten.

U speelt een belangrijke voorbeeldrol om het kind te laten zien wat de normen en waarden zijn en het is belangrijk dat u zich bewust bent van deze rol. U laat het kind verantwoordelijkheden dragen die het aan kan. Het uitgangspunt hierbij is dat u de individuele ontplooiing van het kind zoveel mogelijk respecteert.

Ruzie en pesten

Plezier staat voorop bij spel en activiteiten. Toch ontstaan tussen spelende kinderen soms conflicten die aanleiding kunnen geven tot ruzie. Dit hoort erbij; kinderen leren hiervan hoe ze kunnen omgaan met belangen van andere kinderen. Daarom grijpt u bij kinderen vanaf drie of vier jaar niet direct in, maar geeft u kinderen de kans om het conflict zelf op te lossen. Wel houdt u het verloop van de ruzie in de gaten en grijpt in als de strijd ongelijk is.

Een kind mag boos zijn en dit uiten, indien het daarbij zichzelf of een ander geen geweld aandoet. U speelt een rol in het creëren van dit bewustzijn, door het kind bij te brengen dat je boosheid en verdriet kunt uiten op een manier die niet kwetsend is voor anderen.

Pesten wordt niet getolereerd. Dit gedrag kunt u veroordelen en bespreken. Met het kind dat pest, kunt u afspraken maken.

Het kan ook voorkomen dat een kind jaloers is op de aandacht voor, of het speelgoed van een ander kind. Belangrijk is dat een kind leert om te delen. In de praktijk kunt u dit probleem oplossen door gerichte individuele aandacht te geven en duidelijke afspraken te maken over het delen van speelgoed. Het kind moet ook af en toe de gelegenheid krijgen om alleen met iets te spelen, zonder dit te hoeven delen.

Positief benaderen

Een kind gedraagt zich ongewenst als het zijn eigen veiligheid of die van anderen in gevaar brengt, of wanneer hij het plezier van anderen verstoort. Door middel van een positieve benadering en dus zonder dreiging, kunt u proberen het ongewenste gedrag om te buigen naar gewenste alternatieven. 4Kids is voorstander van positief opvoeden. Belonen en aandacht geven als een kind het goed doet is belangrijk. Leg uit waarom u blij bent met bepaald gedrag, zodat andere kinderen dit ook begrijpen: "Wat fijn dat je me helpt met tafel dekken/afruimen." Als u iets afkeurt, legt u duidelijk uit waarom iets niet mag. Bij een jong kind is afleiden of negeren vaak effectief. Wanneer een tweejarig kind bijvoorbeeld op het speelgoed af loopt waar een ander kind mee speelt, dan kunt u het kind afleiden met een ander stuk speelgoed. Als het echt nodig is voor het kind om weer tot rust te komen, wordt het kind even apart gezet in dezelfde ruimte. U houdt het kind wel in de gaten en maakt het altijd weer goed. Hiermee herstelt u de veilige band tussen het kind en uzelf. Bij oudere kinderen legt u uit waarom u iets afkeurt, is het ook belangrijk het kind duidelijk te maken dat de straf geldt voor een bepaalde handeling. Niet het kind, maar de handeling wordt afgekeurd. Zo behoudt het kind een positief zelfbeeld.

Consequent zijn is van groot belang. Wanneer u als gastouder duidelijke regels heeft en bij gelijke incidenten op dezelfde wijze ingrijpt, bent u voorspelbaar. Zo weet ieder kind waar het aan toe is. Dit geeft rust. Wanneer u een kind corrigeert, loopt u naar het kind toe. U kijkt daarbij het kind aan en legt uit waarom iets niet mag. Dit gebeurt altijd direct na de gebeurtenis om het verband tussen het gedrag en de afkeurende reactie duidelijk te maken.

DE ONTWIKKELING VAN HET JONGE KIND

Kinderen doorlopen een aantal ontwikkelingsgebieden in hun eigen tempo: ieder kind is uniek. Het ene kind is sneller met zitten of kruipen, het andere kind gaat eerder praten. Ook ontwikkelt het ene kind bepaalde vaardigheden beter dan het andere kind. Verder kan een kind soms zo intensief met iets bezig zijn, dat de ontwikkeling van een andere vaardigheid even stilstaat. Het is van belang dat u het kind de mogelijkheid biedt zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Zowel de aangeboren aanleg van het kind als de omgevingsfactoren hebben invloed op de ontwikkeling.

De zintuigen

Door te zien, horen, voelen, tasten, ruiken en proeven ontdekt en ervaart een baby of peuter de mensen en dingen om zich heen. Voor een baby is spelen vooral bewegen en rondkijken. Ook het kijken naar en het pakken van zijn eigen handjes en voetjes doet hij graag. Een baby reageert op gebaren, praten en zingen van de gastouder. Ook wordt er veel geknuffeld en gewiegd om de zintuigen te prikkelen. Een peuter wordt regelmatig verbaal en non-verbaal aangemoedigd om iets goed te bekijken, te voelen of ergens naar te luisteren.

Voorbeelden van geschikte activiteiten voor baby's en peuters:

- Gebaren en gezichtsuitdrukkingen bekijken en nadoen.
- Kiekeboe-spelletjes en verstoppertje spelen.
- Platenboeken en fotoalbums bekijken.
- Muziek maken en luisteren en liedjes zingen.
- Geluiden van verschillende dieren beluisteren, herkennen en nadoen.
- Het ontdekken van het eigen lichaam, bijvoorbeeld met aan- en uitkleden.
- Knuffelen, kietelen en stoeien.
- Schootspelletjes doen.
- Met water, zand of klei spelen.
- Geuren van voedsel, planten, hout, tandpasta, etc. onderscheiden.
- Smaakverschillen in eten en drinken proeven en benoemen.

Grove en fijne motoriek

Van nul tot vier jaar ontwikkelt een kind veel van zijn grove en fijne motorische vaardigheden. De grove motoriek kunt u onder andere stimuleren door kinderen te laten rennen, fietsen, rollen en kruipen. De fijne motoriek wordt bijvoorbeeld gestimuleerd door met kinderen te knippen, plakken, kleuren of met Lego te spelen. Belangrijk voor het leren praten is de mondmotoriek. Deze kunt u stimuleren door het trekken van gekke gezichten, het maken van verschillende geluiden of bijvoorbeeld zachtjes te blazen. Een baby kan de rugspieren goed ontwikkelen als hij regelmatig op zijn buik gelegd wordt.

Voorbeelden van geschikte activiteiten om de motoriek te bevorderen:

- Rollen, kruipen, klauteren en stoeien.
- Met de loopkar of poppenwagen lopen.
- Bal gooien en voetballen.
- Spelletjes en gymnastiekspelletjes, zoals verstoppertje en tikkertje.
- Wandelen, rennen, zwemmen, dansen en fietsen.
- Het in en uit elkaar halen van speelgoed of het op elkaar stapelen en bouwen van Duplo.
- In de zandbak spelen.
- Kleuren, scheuren, krassen, tekenen en verven.
- Knippen, plakken, rijgen en propjes maken.
- Puzzelen.
- Tegen speeltjes slaan, grijpen of speeltjes laten bewegen.
- Met water, zand of klei spelen.

De cognitieve ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling is de ontwikkeling van het verstandelijke vermogen, zoals geheugen, denken, aandacht en taal. Taal en cognitie zijn nauw met elkaar verbonden.

Door allerlei dagelijkse situaties en gebeurtenissen met het kind te bespreken, kunt u de cognitieve ontwikkeling extra stimuleren. Zo kunt u samen met en voor het kind ordening aanbrengen in de wereld.

U kunt het kind ook helpen oorzaak- en gevolgrelaties te begrijpen. Door vragen te stellen, zaken te benoemen en uit te leggen, kunt u proberen het kind uiteindelijk zelf alles te laten verwoorden. Wat is er gebeurd, waarom, wanneer en hoe gebeurde het. Een peuter leert zo dat hij oud brood mag meenemen als hij naar de eendjes gaat en zijn handen moet wassen na een toiletbezoek. U probeert daarbij een beroep te doen op het probleemoplossend vermogen van het kind, waarbij u het kind steeds een stapje verder helpt.

Jonge kinderen onderscheiden fantasie en werkelijkheid nog niet van elkaar. De beelden uit de werkelijkheid en hun fantasie zijn allebei even waar. Ze denken nog niet in logische verbanden. Al kijkend, voelend, proevend en tastend ervaren ze dat dingen verschillend zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig.

Taal is een belangrijk hulpmiddel om inzicht te krijgen in de wereld. Een kind vraagt en krijgt uitleg en hulp in taal. U kunt proberen te reageren op de taaluitingen van het kind, van de eerste klanken die een baby maakt tot de vragen en verhalen van de bijna-kleuter. Ook kunt u verwoorden wat u doet, zonder daarbij te vervallen in beperkte of eenvoudige taal. Bij een foute uitspraak door het kind kunt u de woorden herhalen, maar met een juiste uitspraak.

Bij vrijwel alle spelmaterialen en -activiteiten spelen taal en denken een rol.

Tenslotte is beweging van groot belang voor de ontwikkeling van de hersenen. Dit heeft onder andere een positief effect op het geheugen en de leerprestaties van het kind.

Een aantal voorbeelden van spel waarbij taalontwikkeling, begripsvorming en geheugen gestimuleerd worden:

- Voorlezen en samen boekjes lezen.
- Puzzelen, lotto, memorie en domino spelen.
- Spelen met blokken, Duplo en Lego.
- Gezelschapsspellen, maar ook computerspellen spelen.

In het document **Taalontwikkeling bij jonge kinderen** vindt u meer informatie, tips en adviezen over taalontwikkeling van jonge kinderen. U vindt het document op uw persoonlijke pagina op www.4kids.nl onder downloads.

Seksualiteit

In de peuterleeftijd ontdekken kinderen het verschil tussen jongens en meisjes. Ze bekijken het eigen lichaam en dat van anderen, bijvoorbeeld bij het plassen en verschonen. 'Doktertje spelen' wordt een interessant spel. Als de omgeving hierop afwijzend reageert, gaat de peuter dit als een taboe ervaren. Wel kan u de kinderen leren dat ze niet onder alle omstandigheden doktertje kunnen spelen en dat je sommige dingen niet moet doen waar anderen bij zijn. Dat het eigen lichaam privéterrein is en dat anderen dat moeten respecteren. Het is belangrijk dat u met de ouders de houding naar het kind rond seksualiteit bespreekt en op elkaar afstemt.

4Kids Kindvolgsysteem

4Kids heeft voor gastouders die kinderen opvangen van 0-4 jaar een eigen kindvolgsysteem ontwikkeld dat goed aansluit op de kenmerken van gastouderopvang. Zo kunt u snel en goed inspelen op de behoeftes, het karakter, de voorkeuren en de unieke talenten van ieder kind. Met ons kindvolgsysteem kunt u gestructureerd in kaart brengen waar de ontwikkelkansen liggen voor ieder kind. U krijgt het kindvolgsysteem aangeboden tijdens het startgesprek met een ouder. Werken met het kindvolgsysteem gaat in overleg met de ouder(s).

Vroeg- en Voorschoolse Educatie

4Kids stimuleert gastouders die kinderen van 0-4 jaar opvangen om te werken met VVE methode Kiki. Kiki heeft als hoofddoel het verminderen of voorkomen van onderwijsachterstanden en het vergemakkelijken van de overgang naar de basisschool. Door met Kiki te werken vergroot u uw pedagogische kennis en leert kansen grijpen en creëren, observeren en de ontwikkeling van kinderen te volgen. U leert een stimulerende en uitdagende leeromgeving te creëren waarin kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en daarin samen te werken met de ouder(s). Uiteraard bent u vrij om voor een andere VVE-methode te kiezen.

DE ONTWIKKELING VAN HET OUDERE KIND

Naarmate kinderen ouder worden, gaat hun cognitieve ontwikkeling een nadrukkelijker rol spelen. Nadenken, redeneren, problemen oplossen – dit zijn allemaal aspecten van de cognitieve ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling zijn nauw met elkaar verweven en bepalen voor een groot deel hoe goed kinderen kunnen leren, op school en daarbuiten. Kinderen ontwikkelen hun verstandelijke vermogens in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Daar kunt u op inspelen, door iets aan te bieden (een bepaald soort speelgoed, een iets moeilijker vraag) wat past bij die interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling.

Kinderen tussen 4 en 6 jaar

Jonge kinderen denken vooral concreet, vanuit hun eigen ervaringen en zintuiglijke waarnemingen. Kinderen van vier hebben plezier in spelletjes als het ordenen van voorwerpen naar soort, grootte of kleur. Terwijl u hierover praat, helpt u de kinderen de taal te ontwikkelen die daarbij hoort: “Die hoort bij ...” “Die lijkt op ...” “Die is groter/kleiner dan...” En u laat horen hoe je logische verbanden onder woorden brengt: “Ja, die hoort daar, want ...” Bepaalde soorten speelgoed zijn heel geschikt om kinderen in deze leeftijd ontdekkingen te laten doen over bijvoorbeeld snelheid (autootjes die rijden van plankjes met verschillende hellingen) of zwaartekracht (knikkerbaan). Ook het samen lezen en navertellen van prentenboekverhalen is stimulerend voor de taal- en denkontwikkeling, vooral wanneer u met de kinderen praat over het verhaal en de personages: “Hoe zou het verder gaan?”, “Waarom is Kikker somber?”, “Wat zou er gebeuren als...?” Het is goed om na het voorlezen het verhaal met de kinderen samen te vatten. Zo krijgen ze besef van verhaalstructuur, tijdsverloop en oorzaak-gevolgrelaties. Memorie of spelletjes op de computer kunnen ook goed zijn voor de denkontwikkeling.

Kinderen tussen 7 en 9 jaar

In deze leeftijdsfase neemt het geheugen en het concentratievermogen van kinderen sterk toe. Op school leren de kinderen lezen en vaak gaan ze zelf lezen over onderwerpen die hen interesseren. Het is daarom goed als u zorgt voor eenvoudige informatieve boekjes, die de kinderen zelfstandig kunnen lezen. Daarnaast blijft het voorlezen van verhalen en van artikelen uit kranten en (kinder)tijdschriften een geschikte manier om de kennis van de wereld uit te breiden. U kunt deze momenten aangrijpen om te praten over het hoe en waarom van gebeurtenissen in de nabije en verderweg gelegen wereld. Op deze leeftijd kunnen kinderen spelen met wat complexer technisch speelgoed.

Kinderen tussen 10 en 12 jaar

Op deze leeftijd is het logisch denken goed ontwikkeld en beschikken de kinderen over voldoende taalvaardigheid om meer complexe begrippen en redematies onder woorden te brengen. Kinderen zijn beter in staat om abstract te denken, over situaties die zij niet zelf hebben meegemaakt. Ook kunnen ze zich inleven in verschillende standpunten. Dat maakt deze periode geschikt om bijvoorbeeld rollenspellen te spelen of (voor de oudere kinderen) te debatteren. Het lezen is nu goed ontwikkeld en daardoor zijn de kinderen in staat om zelfstandig veel kennis op te doen, via boeken, tijdschriften en computers.

Ontspanning is erg belangrijk.

Spelen neemt een belangrijke rol in, in de persoonlijkheidsontwikkeling van een kind. Het heeft invloed op de ontwikkeling op het intellectuele vlak, het sociale vlak, het motorische vlak en ook het emotionele vlak. Het kind leert erdoor nadenken over dingen, leert vooruitdenken en plannen. Het leert onder andere zijn/haar omgeving kennen, problemen op te lossen en hoe van alles werkt. Door klimmen, klauteren, rondrennen et cetera wordt de grove motoriek ontwikkeld en door knutselen, bouwen met constructiemateriaal et cetera wordt de ontwikkeling van de fijne motoriek gestimuleerd. Ook krijgt het kind door spel inzicht in zijn eigen emoties maar ook in die van anderen. Zorg er daarom voor dat er buiten schooltijd voldoende gespeeld wordt.

Natuur

Natuur is belangrijk voor kinderen. Door natuurbeleving stimuleert u bij kinderen milieubewust gedrag en een natuurvriendelijke houding.

Tijdens de ontwikkeling is de wijze waarop kinderen de natuur beleven en ervaren van belang. Ga ook eens naar een plek waar uw gastkinderen kan spelen met zand, water en takken, of boomstammen waar je op kunt klimmen. Op zo'n plek kunnen kinderen hun fantasie goed gebruiken. Laat het kind zelf

ontdekken, verkennen en beleven. Daardoor wordt de ontwikkeling van het natuurbesef bij kinderen gestimuleerd. De normen en waarden van u vormen daarbij onbewust het uitgangspunt voor de kinderen. Zegt u dat spinnen eng zijn en naaktslakken vies, dan neemt een kind dit over. U speelt hierin een voorbeeldrol.

Cultuur

Ook de culturele ontwikkeling is voor oudere kinderen belangrijk. Het bezoeken van een voorstelling, bibliotheek of een museum kan in dit kader een leuk uitje zijn. U steekt er altijd iets van op. Kinderen leren door met eigen ogen te zien en het verhaal erbij te horen. Ze ervaren, beleven en genieten.

Sport en beweging

Na een dag in de schoolbanken is lekker bewegen een must. Vooral in de leeftijd van 4 tot en met 6 jaar is de ondersteuning van u bij het ontwikkelen van de motoriek heel belangrijk. Kunnen klimmen, rennen en ballen is namelijk een belangrijk ingrediënt in het sociale contact met andere kinderen. Sommige kinderen hebben duidelijk belangstelling voor sport en bewegen, doen dit ook vaak en worden er dus ook steeds beter in. Andere kinderen zijn minder sterk of behendig en hebben minder interesse in bewegen. Zij moeten door u gestimuleerd worden om toch voldoende te bewegen.

Kinderen in de leeftijd van 7 tot en met 9 jaar zijn vooral bezig met het uitbouwen van de bewegingspatronen die zij al hebben ontwikkeld: ze worden er steeds beter, sneller en soepeler in. Daarnaast gaan ze oefenen om nieuwe bewegingen onder de knie te krijgen zoals touwtje springen, skaten en koppeltje duikelen op het klimrek. Bovendien gaan zij zich vergelijken met anderen wat leidt tot nieuwe uitdagingen en competitie in het spel. Zorg ervoor dat u voldoende (buiten)spelmateriaal hebt, zoals een bal, springtouw en neem de kinderen mee naar een veldje of een speeltuin in de buurt. Kinderen van 10 tot en met 12 jaar verfijnen hun motorische vaardigheden steeds verder: ze kunnen steeds ingewikkelder bewegingen uitvoeren en hebben als ze gezond zijn meer uithoudingsvermogen. Veel kinderen worden in deze periode lid van een sportclub.

HET ZORGEN VOOR KINDEREN: DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

Aantal kinderen bij een gastouder

- U mag maximaal zes kinderen van 0 tot 13 jaar tegelijk opvangen. Uw eigen kinderen worden meegeteld tot een leeftijd van tien jaar, op het moment dat zij aanwezig zijn op de opvanglocatie.
- U mag niet meer dan vijf kinderen jonger dan 4 jaar tegelijk opvangen. Dit is inclusief eventuele eigen kinderen tot 4 jaar.
- Er mogen maximaal vier kinderen van 0 en 1 jaar gelijktijdig aanwezig zijn, waarvan maximaal twee kinderen van 0 jaar. Dit is inclusief eventuele eigen kinderen in deze leeftijd.

Achterwacht

De achterwacht is iemand in de buurt op wie u terug kan vallen als zich een calamiteit voordoet. Wanneer u op vier of meer kinderen tegelijkertijd past, is het verplicht om een achterwacht te regelen. De achterwacht moet binnen een kwartier op de opvanglocatie kunnen zijn om de zorg voor de kinderen over te nemen. De achterwacht hoeft geen diploma, ervaringscertificaat of certificaat eerste hulp aan kinderen te hebben, omdat het alleen om een noodoplossing gaat.

Stagiaires en vrijwilligers

Naast uzelf en uw volwassen huisgenoten dienen alle stagiaires, vrijwilligers en andere volwassenen die structureel aanwezig zijn tijdens de opvang ingeschreven te zijn in het Personenregister kinderopvang en gekoppeld aan 4Kids.

4Kids stelt de volgende eisen aan gastouders die een stagiair willen begeleiden:

- De gastouder dient geregistreerd te zijn bij SBB en aan de erkenningsvoorwaarden van SBB te voldoen;
- De gastouder vangt minimaal drie kinderen tegelijkertijd op;
- De gastouder is bereid gedurende minimaal 7 dagdelen per week (3,5 dag per week) werkzaam te zijn;
- De gastouder vangt kinderen op in de leeftijdscategorie van 0 t/m 12 jaar.

Overleg altijd met de ouder(s) van uw gastkinderen of zij akkoord gaan met het feit dat u een stagiair gaat begeleiden, gebruik wilt gaan maken van een vrijwilliger, of een andere volwassene structureel aanwezig wilt laten zijn.

Criteria opvangruimte

De opvang kan plaatsvinden in uw eigen woning of de woning van de ouders. In beide gevallen moet de opvanglocatie voldoen aan de volgende eisen:

- Er is voldoende speelruimte, minimaal 3,5 m² per kind.
- De ruimte is veilig en voldoende schoon. Er is een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd.
- Er is toegang tot voldoende buitenspeelmogelijkheden voor kinderen.
- De buitenruimtes waar de kinderen verblijven zijn veilig, toegankelijk en passend ingericht. Er is een schaduwplaats aanwezig.
- Voor kinderen onder de 1,5 jaar dient er een aparte, goed geventileerde slaapruiimte te zijn. Deze heeft een omvang van minimaal 3 m² per kind. Deze ruimte mag niet te warm zijn, bij voorkeur 18 °C.
- De spijlen van een kinderledikant staan maximaal 6,5 cm uit elkaar en lopen tot de bodem.
- Meer tips en adviezen ten aanzien van een veilige slaapruiimte leest u in de brochure **Slaap veilig** van veiligheid.nl. De brochure vindt u onder downloads op Mijn 4Kids.
- De opvanglocatie is te allen tijde rookvrij en op iedere verdieping is een goed functionerende rookmelder aanwezig.

Wennen en afscheid nemen

Voordat de opvang werkelijk start, is een gewenningsperiode aan te bevelen. Er kunnen korte bezoeken over en weer zijn, of het kind komt een paar dagen een aantal uren voor proefopvang. Niet voor alle kinderen is wennen en afscheid nemen makkelijk. Het is belangrijk dat de ouder duidelijk en kort afscheid neemt. Het kind weet dan dat de ouder weg is en hem later weer ophaalt.

Informereren

Onze ervaring leert dat regelmatig overleg tussen ouders en gastouder de opvang ten goede komt; het delen van de opvoeding begint bij een goede informatie-uitwisseling. U kan uw werkwijze en beslissingen afstemmen op de wensen van de ouders en het kind. Zo kunt u bijvoorbeeld dezelfde knuffel in bed meegeven en u kunt in overleg met de ouders besluiten om het kind wel of geen speen te geven. Overleg over zaken als voorkeuren van het kind, de huisregels van de ouders en de dagindeling thuis zijn erg belangrijk.

Voor een goede band tussen het kind en u is regelmatig contact belangrijk. Daarom vinden wij dat er wekelijks minimaal twee tot vier uren opvang nodig is voor een goede vertrouwensband. Ook tijdens een zwangerschapsverlof vinden we om deze reden regelmatig contact belangrijk.

Gedurende de dag krijgen jonge kinderen veel prikkels, dit kan hun ontwikkeling beperken. Om het aantal prikkels te beperken, kunt u afspraken maken met de ouders over het aanbieden van prikkels via televisie, spelcomputers en tablets gedurende de dag.

Over de wijze van vervoer van het kind maakt u afspraken met de ouders. U zorgt ervoor dat alle vervoersmiddelen in een goede staat verkeren. Kinderen rijden alleen met u mee in de auto of fietskar na schriftelijke toestemming van de ouders. Ook wordt onderling afgestemd wanneer een kind ergens alleen heen mag.

Dagindeling en omgeving

U hanteert zoveel mogelijk een vast dagritme, zodat de dagelijkse gebeurtenissen voor het kind herkenbaar worden. Een kind weet wanneer het gaat eten, slapen en spelen. Dit geeft hem een veilig gevoel. Ook krijgt het duidelijkheid over wat er van hem wordt verwacht. Herhaling en regelmaat zijn voor alle leeftijden van belang. Zo hebben baby's en dreumesen nog geen tijdgeheugen. Wel hebben ze het gevoel van wat er na elkaar komt. Voor peuters geldt dat zij zich de gebeurtenissen steeds beter kunnen voorstellen. Afbeeldingen/pictogrammen van activiteiten geven hen houvast. Foto's of tekeningen ondersteunen peuters bij het maken van een voorspelling. Voor schoolgaande kinderen kan een dagritmekaart een prettig geheugensteuntje zijn. Zij kunnen op grond van ervaring al beter voorspellen hoe hun middag bij u gaat verlopen en krijgen zo al een beter tijdsbesef. Rituelen geven een kind ook houvast en bovendien eindeloos veel plezier. Een voorbeeld van een bekend ritueel is het zingen van een specifiek liedje voordat er wordt gegeten en geslapen.

De omgeving van het kind heeft grote invloed op de mate waarin het kind rust of juist onrust ervaart. Een kind kan uit zijn doen raken van heftige prikkels, zoals fel licht, veel geluid, veel rondslingerend speelgoed of een rommelig huis. Dit hangt ook af van het karakter van het kind en van zijn thuissituatie. Voor een baby met een oudere broer of zus zal het geluid van joelende, spelende kinderen eerder vertrouwd klinken dan voor een kind dat opgroeit in een omgeving waar geen andere kinderen aanwezig zijn. Uit onderzoek blijkt dat lage geluidsniveaus leiden tot meer rust en welbevinden van jonge kinderen. Probeer daarom hard tv-geluid, rennen, schreeuwen en lawaaiig speelgoed binnenshuis te beperken.

De maaltijden en het drinken vormen vaste momenten van rust, gezelligheid en aandacht voor elkaar. Het kind kan dan weer nieuwe energie opdoen. Als het kind 's middags uit school komt, is er de mogelijkheid om gezamenlijk wat te drinken en de verhalen over de dag uit te wisselen.

Daarnaast heeft u bij voorkeur een vast moment op de dag waarop aandacht wordt besteed aan de taalontwikkeling van het kind. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het kind voor te lezen of gezamenlijk een boekje te lezen. Een ouder kind kan gestimuleerd worden om zelfstandig te lezen.

Kinderen worden nooit alleen gelaten met eventuele huisdieren. U kunt het kind laten zien hoe het respectvol met het huisdier om kan gaan en hoe het huisdier het aangeeft als hij met rust gelaten wil worden. Huisdieren mogen niet in de slaapvertrekken van de kinderen komen.

Bij voorkeur zorgt u ervoor dat de kinderen, ook baby's, elke morgen en middag een tijd buiten zijn. U let erop dat het kind voldoende warm gekleed is. Ook in de zomer, wanneer er bijvoorbeeld met water wordt gespeeld, kan een kind gemakkelijk kou vatten. In het voorjaar en in de zomer voorkomt u dat een kind verbrandt door het kind tijdig met zonnebrandcrème in te smeren en voldoende in de schaduw te houden. Baby's worden altijd in de schaduw gehouden.

Open water is voor jonge kinderen een gevaar. In veel woonwijken zijn waterpartijen aangelegd. Wanneer u in de buurt van water woont, bent u er alert op dat kinderen niet zonder toezicht in de buurt van het water kunnen komen. Wanneer u een badje opzet, laat u uw gastkinderen hier nooit zonder toezicht in de buurt komen.

Geef oudere kinderen, in overleg met de ouder(s), het vertrouwen om zelfstandig bijvoorbeeld naar een speeltuintje in de buurt te gaan. Geef het kind de ruimte zelf te kiezen wat het wil doen en probeer hierbij aan te sluiten.

Rustmomenten creëren

Voldoende slaap en rust zijn belangrijk voor de groei en ontwikkeling van een kind. Bijna alle kinderen tot en met 2 jaar slapen één of meerdere malen overdag. Voor kinderen tot 1,5 jaar dient er op de opvanglocatie een aparte slaapruiimte beschikbaar te zijn. Wanneer wordt afgeweken van het slapen in de aparte ruimte, omdat het kind bijvoorbeeld gewend is om in de kinderwagen te slapen, wordt dit schriftelijk vastgelegd. U kent de slaaprituelen van het kind. Of en welke knuffels en spenen er mee gaan naar bed kunnen voor het kind erg belangrijk zijn om zijn rust te vinden en zo te kunnen slapen. Het slaapritme dient te worden afgestemd met de ouders.

Tussen de 3 en 5 jaar hangt het van het kind af of het overdag nog slaapt. Ook deze kinderen kunnen na een lange dag erg moe zijn en moeten dan even kunnen uitrusten. Het is daarom prettig een hoekje te hebben waar kinderen even tot rust kunnen komen met een boekje of rustige muziek.

Kinderen die voldoende rusten kunnen daarna weer geconcentreerd en intensief spelen. Het is daarom belangrijk tijd te besteden aan het leren herkennen van de manier waarop elk kind afzonderlijk laat zien dat het aan rust toe is. Vermoeidheidssignalen verschillen per kind. Een peuter die niet slaapt tussen de middag kan zelf aangeven dat hij vandaag wel wil slapen. Een baby kan in de ogen beginnen te wrijven, of aan het oor krabbelen. Daarnaast is het belangrijk om in te spelen op de behoefte van kinderen die minder of geen slaap nodig hebben. Door voor deze kinderen de radio, tv en tablets uit te zetten en het kamerlicht te dimmen kunt u als gastouder toch een natuurlijk rustmoment creëren. U vult dit aan met een rustige activiteit zoals aan tafel kleuren, of op de bank een boekje lezen.

Richtlijnen voor het signaleren van problemen

Elk kind is uniek, met een eigen karakter en temperament. Wanneer u constateert dat het gedrag van een kind dermate opvallend is dat er bijzondere aandacht aan besteed moet worden, dan overlegt u dit met de ouders. Het kan voorkomen dat u een gedrags- of ontwikkelingsstoornis bij uw gastkind waarneemt. Dan bespreekt u uw zorg met de ouders en eventueel met uw bemiddelaar bij 4Kids. Contacten met eerstelijns voorzieningen worden alleen door de ouders gedaan.

Daarnaast werkt u met de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. U bent op de hoogte van de inhoud en handelt hier zo nodig naar. Zorgvuldigheid is hierbij geboden, om onterechte beschuldigingen te voorkomen.

Veiligheid en gezondheid

Om bij een eventueel ongeval adequaat te kunnen reageren, bent u in het bezit van een geldig certificaat Eerste Hulp aan Kinderen. U kunt deze cursus bij 4Kids volgen. Daarnaast is er een EHBO trommel aanwezig op de opvanglocatie. De EHBO trommel bevat in ieder geval:

- wondsnelverband 6 cm bij 8 cm
- snelverband nr. 1, 2 en 3
- vette of synthetische watten
- steriele gaasjes 10 cm bij 10 cm
- metalline compressen
- mitella
- wondpleisters
- rol kleefpleisters
- verbandschaar
- splinterpincet
- wegwerphandschoenen
- elastische zwachtels
- tekentang

In geval van ziekte of een ongeval van een kind, dient u de ouders zo snel mogelijk te informeren. Bij een ongeval dient u het kind zo goed mogelijk te helpen. In eerste instantie zal u de huisarts of 112 bellen, afhankelijk van de ernst van de situatie. U brengt de ouders zo snel mogelijk op de hoogte en indien nodig betreft u de ouders bij de verder te nemen stappen. Zonder schriftelijke toestemming van de ouders mag u het kind niet temperaturen of een geneesmiddel (ook pijnstillers) toedienen.

Om de hulpdiensten en de ouders te kunnen waarschuwen is het noodzakelijk dat u beschikt over adressen en telefoonnummers van de ouders, de huisarts en de tandarts. Deze nummers dient u binnen handbereik te hebben.

Op onze website www.4kids.nl vindt u veel tips om de woning veilig en kindvriendelijk te maken. Zo vindt u er een overzicht van giftige planten en een lijst met veelvoorkomende ongevallen en preventietips.

Oudercommissie

De kwaliteit van onze gastouderopvang wordt regelmatig besproken met onze oudercommissie. De oudercommissie geeft gevraagd en ongevraagd advies over ons beleid en de uitvoering daarvan.

Tenslotte

Bij u ontvangt het kind de warme en liefdevolle opvang die het verdient. Samen met u doen wij ons uiterste best om aan de wensen van de ouders tegemoet te komen. Wij vertellen u graag persoonlijk nog veel meer over wat we gezamenlijk doen voor een optimale ontwikkeling van het kind. Veiligheid en gezondheid opvangomgeving

VEILIGHEID EN GEZONDHEID OPVANGOMGEVING

Informatie over de risico-inventarisatie en richtlijnen veiligheid en gezondheid

Inleiding

In de wet kinderopvang is geregeld dat de opvang moet bijdragen aan een veilige en gezonde ontwikkeling van het kind. De wet verplicht gastouderbureaus om jaarlijks een risico- inventarisatie (RI) uit te voeren met betrekking tot veiligheid en gezondheid op de opvanglocatie en zo inzicht te geven in de mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's bij de opvang van kinderen.

Bij de risico-inventarisatie wordt gebruik gemaakt van een inventarisatielijst. Deze lijst bestaat uit een risico-omschrijving op verschillende onderdelen in alle ruimtes waar het kind toegang toe heeft. Op basis van al deze onderdelen wordt de werkelijke situatie die wordt aangetroffen beoordeeld. Er wordt hierbij niet zozeer door een technische bril gekeken, maar vooral door de ogen en vanuit het gedrag van de kinderen. Als uitgangspunt geldt dat veiligheid en gezondheid een combinatie is van het gedrag van kinderen en gastouders enerzijds, en de omgeving waarin zij verblijven anderzijds.

Als er op een bepaald onderdeel een onaanvaardbaar risico wordt geconstateerd, wordt dit genoteerd en wordt er een vervolgactie vastgelegd. Er wordt afgesproken hoe u of de ouder (afhankelijk van de opvanglocatie) het risico terug zal brengen tot een aanvaardbaar risico. Hierbij wordt afgesproken wanneer u of de ouder het actiepoint heeft afgehandeld.

Eén exemplaar van de RI bewaart u in deze bewaarmap. Bij een volgende inventarisatie wordt deze vervangen worden door een nieuwe, up to date, versie.

GGD

De wet kinderopvang legt het toezicht en de handhaving bij de lokale GGD. De GGD inspecteert de gastouderbureaus op haar veiligheids- en gezondheidsbeleid, op de methodiek die zij hanteert voor risico-inventarisatie en over de afspraken met (gast)ouders over de veiligheid en gezondheid op de opvanglocatie. De GGD houdt ook direct toezicht op gastouders. Het kan zijn dat een inspecteur van de GGD met u een afspraak wil maken op de opvanglocatie om de opvang te beoordelen. Hierbij controleert de inspecteur onder andere of er een actuele risico-inventarisatie aanwezig is in de woning. De RI dient de opvangomgeving goed te beschrijven en er mogen geen onaanvaardbare risico's zijn.

Richtlijnen hygiëne van de opvangomgeving

Als gastouder dient u zorg te dragen voor de dagelijkse hygiëne binnen de gehele opvangomgeving, zodat de kans op besmetting met mogelijk ziekte tot gevolg zo gering mogelijk blijft. De ruimtes waarin de kinderen worden opgevangen, dienen te allen tijde schoon zijn:

Handhygiëne

- Was de handen voor de bereiding van de (fles-) voedingen, het eten of helpen bij eten en voor wondverzorging.
- Was de handen na het verschonen, toiletbezoek, het afvegen van de billen van een kind, wondverzorging, schoonmaakwerkzaamheden, contact met vuile was, contact met de afvalbak, hoesten, niezen, snuiten en het buitenspelen.

Toilethygiëne

- Ten aanzien van de toiletten wordt het advies gegeven om 's morgens of de avond voordat de kinderen worden gebracht de wc met een mild schoonmaakmiddel schoon te maken.
- Gelieve geen schoonmaakmiddel gebruiken waar chloor en/of bleekmiddel in zit.
- De schoonmaakmiddelen dienen te allen tijde buiten het bereik van het kind opgeruimd te worden.

Hygiëne tijdens verschonen

- Houd het verschonen gescheiden van voedselbereiding.
- Zorg voor een onbeschadigd en schoon verschoonkussen.
- Reinig het verschoonkussen na iedere verschoning en gooi de luiers direct weg in een gesloten afvalcontainer.

Hoesthygiëne

- Bij hoesten en niezen hoofd wegdraaien en hand of binnenkant van de elleboog voor de mond houden.
- Na het hoesten of niezen handen wassen.
- Voorkom snottebellen door de kinderen op tijd de neus af te laten vegen.

Binnenmilieu

- Zorg voor werkende ventilatievoorzieningen en lucht regelmatig de verblijfruimtes
- Stel de verblijfsruimtetemperatuur in op 20 °C, de slaapkamer temperatuur op 18 °C.
- Voorkom temperatuurschommelingen. Maximumtemperatuur is 27 °C en minimum is 17 °C.

Buitenmilieu

- Hygiëne zandbakken: zorg voor afdekking van de zandbak en ververs regelmatig het zand
- Gebruik buitenspeelgoed niet binnen.

Afspraken over allergenen en huisstofmijten

- Houd goed schoon en stofzuig en dweil dagelijks.
- Was beddengoed, knuffels en meubilairhoezen wekelijks.

Schoonmaakschema

Wellicht is het handig om een schoonmaakschema te hanteren, zodat u ervan op de hoogte bent welke handelingen er verricht dienen te worden. Op het schema kunt u de handelingen vermelden en de datum invullen wanneer de handeling is verricht.

Dagelijks terugkerende handelingen

- Het afnemen van het aanrecht, de tafel waaraan gegeten en/of gespeeld wordt, de kinderstoel en/of wipstoel en het commodekussen.
- Stof afnemen, stofzuigen en dweilen.

Wekelijks terugkerende handelingen

Het schoonmaken van de deur(klinken), de ramen, de box en het speelgoed in de box. Uiteraard zijn hier ook situaties denkbaar waarbij er meerdere keren per week gehandeld wordt, zoals bij ziekte of slechte weerstand van een kind.

Slapen

Wat betreft de hygiëne omtrent het slapen, wordt er duidelijk de voorkeur gegeven om ieder kind zijn/haar eigen beddengoed te geven. Op het moment dat het kind onder haar eigen beddengoed slaapt, is het voldoende om het linnengoed (en/of de slaapzak) eenmaal per week te wassen. Wanneer u niet over de mogelijkheid beschikt om voor ieder kind een eigen set te hebben, dan dient u het onderlaken en sloop voor ieder slaapmoment te verschonen.

Huisdieren

Wanneer u huisdieren houdt is het extra van belang dat de vloeren- (kleden) dagelijks gestofzuigd en gedweild worden. Tevens dienen de meubels af genomen te worden met een vochtige doek. Ook de ruimtes onder de kasten en de gordijnen dienen mee te worden genomen in de schoonmaak.

Standpunt 4Kids t.a.v. rijksvaccinatieprogramma

Wel of niet deelnemen aan het rijksvaccinatieprogramma is geregeld onderwerp van discussie in de kinder- en gastouderopvang. 4Kids neemt hierover het volgende standpunt in.

4Kids is net als de GGD voorstander van een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad in Nederland, maar 4Kids heeft begrip voor de keuzevrijheid die ouders hebben ten aanzien van vaccinatie. 4Kids vindt het belangrijk dat de gastouder ervan op de hoogte is welke kinderen op de opvanglocatie gevaccineerd zijn.

Onze organisatie motiveert gastouder en ouder(s) daarom dit onderwerp te bespreken. De gastouder is niet gerechtigd om de informatie van de ouders te delen met anderen. Een gastouder mag een kind ook niet weigeren, omdat het niet deelneemt aan het vaccinatieprogramma.

Specifieke aandachtspunten tijdens de opvang van baby's

Wanneer u opvang verzorgt voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 2 jaar oud, dan gelden er specifieke richtlijnen om de veiligheid van deze doelgroep te waarborgen. In ieder geval is het voor baby's van belang dat er rust en regelmaat in het dagritme aangebracht wordt en dat zij zo min mogelijk prikkels krijgen. Dit verkleint de kans op wiegendood.

De volgende maatregelen zijn van belang tijdens het slapen

- Laat een baby altijd op zijn/haar rug slapen.
- Gebruik te allen tijde katoenen beddengoed en een (zuurstof-)luchtdoorlatend matras.
- Het bed dient kort opgemaakt te worden om te voorkomen dat een kind te diep onder de deken komt en daardoor mogelijk een tekort aan zuurstof krijgt. Gebruik geen dekbed.
- De temperatuur van de kamer waarin het kind slaapt dient rond de 18 graden te liggen.
- De kamer waarin het kind slaapt dient regelmatig te worden geventileerd.
- Na het slapen het bedje open leggen om te luchten.
- Zorg voor veilige knuffels en kleding, in elk geval geen (spenen-) koordjes of strikjes.
- Controleer regelmatig het slaapgedrag van de baby. Dit kan door middel van de babyfoon (al dan niet met cameratoezicht), maar liefelijke controle heeft de voorkeur.
- Rook nooit in huis.
- Meer tips en adviezen ten aanzien van een veilige slaapruijnte leest u in de brochure **Slaap veilig** van veiligheid.nl. De brochure vindt u onder downloads op Mijn 4Kids.

Sommige kinderen hebben de voorkeur om op de buik te slapen. Wanneer een kind tot 1,5 jaar op zijn buik te slapen wordt gelegd, ontstaat er een risico dat het kind moeite krijgt met ademen. Als de ouder wil dat de gastouder het kind op de buik legt, moet de ouder hiervoor schriftelijke toestemming verlenen. Dit kan door middel van het invullen en ondertekenen van het toestemmingsformulier. Dit formulier kunt u vinden op uw persoonlijke pagina op www.4kids.nl.

Een ander risico bij het slapen is de situatie waarbij een baby wordt ingebakerd. Inbakeren mag alleen tot de baby 6 maanden oud is en met de daarvoor bestemde inbakerdoek en bijbehorende sluiting. De wijze van inbakeren neemt de ouder uitgebreid met de gastouder door. De ouder dient schriftelijke toestemming te verlenen voor het inbakeren. Dit kan door middel van het invullen en ondertekenen van het toestemmingsformulier.

Veilig slapen vanaf 6 maanden

Vanaf 6 maanden kunnen kinderen zich gaan optrekken. Het is belangrijk dat u ervoor zorgt dat kinderen vanaf die leeftijd niet het risico lopen uit het bedje te vallen of te klimmen. Bedjes waarvan de bodem op verschillende hoogtes afgesteld kunnen worden moeten voor deze kinderen op de laagste stand gezet worden. Stapelbedjes waarbij kinderen vanaf 6 maanden boven liggen moeten voorzien zijn van een dakje zodat kinderen niet over het deurtje heen klimmen. Beschikt uw stapelbedje niet over een dakje dan schaft u die aan of u legt kinderen vanaf 6 maanden op het onderste bedje.

Wat te doen als u het niet vertrouwt

- Waarschuw de huisarts.
- Waarschuw de ouders.
- In een ernstige situatie bel 112.

U kunt 4Kids later op de hoogte stellen.

Protocol ziekte van het kind tijdens opvang en medicijnverstrekking

Een ziek kind is in een rustige omgeving het beste af. Een ziek kind kan niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat dit ten koste gaat van het gastgezin. Daarnaast dient de gastouder te voorkomen dat andere kinderen besmet raken in geval van een besmettelijke ziekte. Als een kind overdag ziek wordt dan brengt de gastouder de ouders hiervan op de hoogte. Zolang de gastouder de verantwoordelijkheid aan kan, zal het zieke kind in overleg met de ouder, bij de gastouder kunnen blijven. De gastouder verstrekt alleen medicijnen na schriftelijk toestemming van de ouder. Gebruik hiervoor het toestemmingsformulier.

Neem het volgende in acht voor een veilige medicijnverstrekking

- Geef alleen medicijnen die in de originele verpakking met bijsluiter worden aangeleverd.
- Lees de bijsluiter voor het verstrekken van het medicament.
- Hanteer een afvinklijst zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend.
- Stel van ieder kind een sociale kaart op en zorg dat deze binnen handbereik is.
- Geef medicijnen niet voor het eerst, maar pas wanneer deze al eerder thuis verstrekt zijn.
- Wees op de hoogte welke huisarts het kind heeft, zodat u in geval van calamiteiten hiermee contact kunt opnemen.

Huid- en wondverzorging

- Was de handen voor de wondverzorging.
- Spoel het wondje goed schoon, dek het goed af en verwissel de pleister of het verband regelmatig.

Als het kind ziek wordt tijdens de opvang dient u het volgende in acht te houden

Als het kind duidelijk ziek is neemt de gastouder contact op met de ouder. Samen overleggen ze of de ouder het kind ophaalt of indien nodig er contact opgenomen wordt met de huisarts. Dit betreft de volgende situaties:

- bij hoge koorts;
- bij plotselinge benauwdheid;
- bij toename van pijn;
- bij verandering van houding (bv in elkaar krimpen);
- bij verandering van de huidskleur;

Bij acuut gevaar

Alleen als er acuut gevaar dreigt, schakelt u direct de huisarts in of belt de alarmcentrale via telefoonnummer 112

Tot slot

Zorg dat u alle relevante gegevens bij de hand hebt zoals: de naam, de geboortedatum, het adres, de huisarts/specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend en welke reacties het kind vertoont (en eventueel welke fout is gemaakt).